

**Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun  
(213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422  
Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 492 Sayılı Harçlar Kanunu ile 474 Sa-  
yıılı Kanuna Ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde Değişiklik Yapılma-  
sı; Gelir ve Kurumlar Vergileri Üzerinden Ödenen Fonların Birleştiril-  
mesi; Gümrük Vergisi Hâsılatı ile Fon Payı Hâsılatının Dağılımı;  
26.1.1967 Tarihli ve 827 Sayılı Kanun ile 31.10.1990 Tarihli ve 3675 Sa-  
yıılı Kanununun, 31.12.1960 Tarihli ve 193 Sayılı, 2.2.1981 Tarihli ve 2380  
Sayılı, 7.11.1985 Tarihli ve 3238 Sayılı, 29.5.1986 Tarihli ve 3294 Sayılı  
Kanunların Bazı Hükümlerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında  
Kanun)**

*(Resmî Gazete ile yayımı : 11.7.1992 Sayı : 21281)*

**Kanun No.**  
3824

**Kabul Tarihi**  
25.6.1992

**BİRİNCİ BÖLÜM**

**Vergi Usul Kanunu ile İlgili Değişiklik**

**MADDE 1.** — 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin birinci fıkrasının parantez içi hükmünde yer alan "... ve dar mükellefler..." ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

**İKİNCİ BÖLÜM**

**Gelir Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler**

**MADDE 2.** — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının değişik 1 numaralı bendinin alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bakanlar Kurulu, özel indirim tutarlarını, sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücret tutarına kadar artırmaya yetkilidir. Bu yetki, sürekli olarak fiilen, kalkınmada birinci ve ikinci derecede öncelikli yörelerde çalışanlar ile bu yörelerdeki il ve ilçelerde çalışanlar ve kalkınmada birinci ve ikinci derecede öncelikli yöreler veya diğer yörelerde çalışan asgarî ücretlilere farklı özel indirim tutarları tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir.

**MADDE 3.** — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 3239 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 39 uncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**Mükerrer Madde 39.** — Ticarî faaliyete bağlı olarak elde edilen aşağıda yazılı gelirler ticarî kazançtan indirilir :

1. Geliri vergiden müstesna bulunan menkul kıymetlerin iratları,
2. Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri,
3. Kurumlardan elde edilen ve Türkiye'de kurumlar vergisine veya 94 üncü maddenin (A) fıkrasının 8 ve 15 numaralı bentlerine göre vergi tevkifatına tabi tutulmuş kâr payları,

3824

25.6.1992

4. Yatırım fonları katılma belgelerine ve yatırım ortaklıkları hisse senetlerine ödenen kâr payları,

5. Toplu Konut İdaresi ile Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin 5 numaralı bendinde yer alan menkul kıymetlerden sağlanan iratlar.

MADDE 4. — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun değişik 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının değişik 1 numaralı bendinde yer alan "... Menkul Kıymetler Yatırım Fonları..." ifadesi, "... Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları..." şeklinde, aynı fıkranın 5 numaralı bendi de aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5. Her nevi tahvil faizleri ve hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler (Ödeme, menkul kıymetlerin gelirleriyle birlikte menkul kıymetlerin itfa bedelini de ihtiva ettiği takdirde, menkul kıymetlerin itfa edilen kısmı irat sayılmaz. Ancak, döviz cinsinden yahut dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetlerin itfası sırasında oluşan değer artışları irat sayılır.)

MADDE 5. — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesine 3239 sayılı Kanunla eklenen 7 numaralı bentte yer alan "... bir yıl..." ifadesi "... dört yıl..." olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6. — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun değişik 94 üncü maddesinin (A) fıkrasında yer alan "... menkul kıymetler yatırım fonu yönetenler..." ifadesi, "... yatırım fonu yönetenler..." şeklinde ve bu fıkranın 9 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkranın 15 numaralı bendine aşağıdaki (d) alt bendi eklenmiş ve Bakanlar Kuruluna yetki veren beşinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

9. 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 5 numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından (tam mükellef kurumlara ödenenler dahil);

- a) Devlet tahvili faizlerinden,
- b) Hazine bonusu faizlerinden,
- c) Toplu Konut İdaresi ile Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan menkul kıymetlere sağlanan gelirlerden,
- d) Nama yazılı tahvil faizlerinden,
- e) Hamiline yazılı tahvil faizlerinden,
- f) Diğerlerinden.

15 - d) Yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarından sağlanan;

(i) Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 12 numaralı bendinin (a) alt bendinde yazılı olan menkul kıymetler yatırım fonları ile yatırım ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından,

(ii) (i) alt bendi dışında kalan menkul kıymetler yatırım fonları ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından,

(iii) Risk sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından,

(iv) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından,

3824

25.6.1992

Bakanlar Kurulu, bu maddede yer alan tevkifat nispetini, herbir ödeme ve gelir için ayrı ayrı sıfıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki;

— Tam ve dar mükellefler ile gerçek ve tüzelkişiler itibariyle,

— 8 numaralı bent kapsamına giren kurumlar vergisinden muaf veya müstesna kazanç ve iratların her biri için iş ve mükellef grupları, sektörler ve faaliyet konuları, kazancın elde edildiği ülkeler ve menkul kıymet gelirlerinde menkul kıymetin türlerine göre,

9, 10 ve 11 numaralı bentlerde yer alan kazanç ve iratlardan, mevduat veya menkul kıymetin vadesi ve menkul kıymetlerin türlerine göre,

Farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir.

MADDE 7. — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 3393 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle eklenen geçici 27 nci maddede yer alan "... 31.12.1993..." ifadesi "... 31.12.1999..." şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra ilave edilmiştir.

Türkiye'de veya yabancı memlekette kurulmuş bir ticarî işletmeye dahil menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar istisna kapsamında değildir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Kurumlar Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 8. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun değişik 2 nci maddesinde yer alan "... 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan Menkul Kıymetler Yatırım Fonları..." ifadeleri, "... Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları..." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin değişik 15 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

15. Kurulduktan sonra Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar (Bu muafelik, vakıfların iktisadî işletmelerini kapsamaz) ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlar;

Bunların vergi muafiyetinden yararlanma ve muafiyetlerinin kaybedilmesine ilişkin şartlar, usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 10. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 10 numaralı bendinin sonuna aşağıdaki hüküm eklenmiş, 4, 12, 13 ve 17 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye 17 numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki 18 ve 19 numaralı bentler eklenmiştir.

Bakanlar Kurulu, % 20 oranını sıfıra kadar indirmeye veya kanunî oranına kadar artırmaya yetkilidir.

4. Yurt dışında yapılan inşaat, onarma, montaj işleri ve teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar ile karşılıklı olmak kaydıyla Bakanlar Kurulunca belirlenen ülkelerde ve belirlenen iş kollarında yapılan faaliyetlerden elde edilen kazançlar (Bu bent kapsamına giren kazançların kambiyo mevzuatı gereğince Türkiye'ye getirildiğinin tevsiki şarttır.);

12. a) Portföyünün en az % 25'i hisse senetlerinden oluşan menkul kıymetler yatırım fonları (döviz yatırım fonları hariç) ile aynı nitelikteki menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları.

b) (a) alt bendi dışında kalan menkul kıymetler yatırım fonları (döviz yatırım fonları hariç) ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları.

c) Risk sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları.

d) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları.

Bu bentte yer alan kazançlara ait istisnanın, bu Kanununun 24 üncü maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümlü yoktur. Bu bentte belirtilen kurumlara yapılan ödemelerden, Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü ve Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddelerine göre tevkif edilen ve ödenen vergiler, sadece Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (A) fıkrasının 8 numaralı bendine göre yapılan vergi tevkifatına mahsup edilir, Mahsup edilemeyen vergiler hiçbir şekilde iade edilmez.

Bu bentte yer alan % 25 oranını, % 20'ye kadar indirmeye veya % 100'e kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

13. Kurumların rüçhan hakkı kuponlarının satışından elde ettikleri kazançları ile anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından doğan kazançları.

Bu bentte yer alan istisna, hisse senetlerinin borsaya kayıtlı olması şartıyla uygulanır.

17. Devlet tahvili ve hazine bonusu ile Toplu Konut İdaresi ve Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin 5 numaralı bendinde yer alan menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar.

18. Tam mükellefiyete tabi kurumların iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin satışından doğan kazancın satışın yapıldığı yılda kurum sermayesine ilave edilen kısmı, kurumlar vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki, vadeli satış halinde, satışın yapıldığı hesap dönemini takibeden ikinci hesap döneminin sonuna kadar tahsil edilen kazançların tutarı, ilgili yıl kurum kazancından indirilir. Bu tarihten sonra yapılacak tahsilat için bu hüküm uygulanmaz. İlk yapılan tahsilatın iştirak hissesi veya gayrimenkulün maliyet bedeline ilişkin olduğu kabul edilir.

Kurumların iki tam yıl süreyle aktifinde yer almayan menkul kıymetlerin veya gayrimenkullerin satışından elde ettikleri kazançlar ile menkul kıymet veya gayrimenkul ticareti ile uğraşan kurumların ellerinde bulundurdukları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar, istisna kapsamı dışındadır.

Sermayeye eklenen bu kazançların beş yıl içinde herhangi bir surette işletmeden çekilmesi veya bu süre içinde işletmelerin tasfiyesi halinde, bu kazançlar o yılın kazancı sayılarak vergiye tabi tutulur.

Satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci yılın sonuna kadar iştirak hissesi veya aynı mahiyette gayrimenkul satın alınması halinde, daha önce kurumlar vergisinden müstesna tutulan kazanç dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler yönünden vergi zıya meydana gelmiş sayılır.

1163 sayılı Kooperatifler Kanununa ya da özel kanunlarına göre kurulan kooperatifler, ortağın sahip olabileceği en fazla pay tutarı dikkate alınmaksızın istisnadan yararlanırlar. Ancak,

İştirak hisseleriyle gayrimenkullerin satışından doğan kazanç; sermayeye eklenmeyerek özel bir fon hesabında gösterilir ve hiç bir şekilde ortaklara dağıtılmaz, kooperatifin amaçlarının gerçekleştirilmesinde kullanılır.

Bu istisnanın uygulanmasında anonim şirketler yönünden sermaye artırımı nedeniyle çıkarılacak hisse senetlerinin nama yazılı olması ve en geç altı ay içinde borsaya kote ettirilmesi şarttır. Borsaya kote ettirilecek hisse senetleri için, borsa tarafından istenen kotasyon şartlarına tam olarak uyulması esastır. Türk Ticaret Kanununun 391 inci maddesinin bu suretle gerçekleştirilecek sermaye artırımına aykırı hükümleri uygulanmaz.

19. Kurulduktan sonra Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma geliştirme amacıyla kurdukları iktisadî işletmelerinden sağladıkları kazançları.

MADDE 11. — 3.5.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa 25 inci maddeyi takiben aşağıdaki mükerrer 25 inci madde eklenmiştir.

*Asgarî Kurumlar Vergisi :*

MÜKERRER MADDE 25. — Kurumların, kurumlar vergisinden muaf veya müstesna kazançları ile Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 39 uncu maddesine göre indirim konusu gelirlerinin bulunması halinde, ödeyecekleri vergi; kurumlar vergisinden muaf veya müstesna tutulacak kazançları ile Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 39 uncu maddesine göre indirim konusu yapılacak gelirleri (iştirak kazançları hariç) toplamına ve kurumlar vergisi matrahına, bu Kanunun 25 inci maddesinde yazılı oranın uygulanması suretiyle hesaplanan verginin % 50'sinden az olamaz.

Bu şekilde hesaplanan vergiden, bu Kanunun 25 inci maddesine göre hesaplanan vergi ile Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (A) fıkrasının 8 ve 15 numaralı bentlerine göre hesaplanan tevkif suretiyle ödenecek vergiler toplamı düşülerek, kurumların ödeyecekleri asgarî vergi farkı hesaplanır. Asgarî vergi farkının doğması halinde, bu vergi bu Kanun hükümlerine göre beyan edilerek ödenir.

Bakanlar Kurulu bu maddede yazılı % 50 oranını, kazanç ve iratların her biri için iş ve mükellef grupları, sektörler ve faaliyet konuları, kazancın elde edildiği ülkeler ve menkul kıymetlerin türüne göre topluca veya ayrı ayrı % 100'e kadar artırmaya veya sifıra (0) kadar indirmeye yetkilidir.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit edilir.

MADDE 12. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 45 inci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) “Gayrimenkullerin ve hakların satışından, iştirak hisselerinin devir ve temlikinden doğan kazançlar” ve “arızı kazançlar” tabirleri, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 ve 82 nci maddeleri şumulüne giren kazanç ve iratları ifade eder. Ancak, bu kazançlarla ilgili sözü edilen maddelerde yer alan vergilendirmeme konusundaki istisna, kayıt, şart ve sürelerle ait sınırlamalar dikkate alınmaz.

3824

25.6.1992

MADDE 13. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 20. — Hayat sigorta şirketleri ve emekli sandıklarının hisse senedi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 12 numaralı bendinin (a) alt bendinde yer alan yatırım fonlarına ait katılma belgelerinin alım satımından elde ettikleri gelirleri 5 yıl süreyle kurumlar vergisinden müstesnadır.

#### DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

##### Harçlar Kanunu ile İlgili Değişiklik

MADDE 14. — 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Bu Kanunun uygulanmasında, vergi değerinin tespitinde aşağıdaki hususlar ayrıca dikkate alınır.

a) Kayıtlı değer (emlak vergisi değeri), beyan dönemini takip eden yıllarda Emlak Vergisi Kanunu hükümlerine göre hesaplanacak değerden az olmamak üzere mükellef tarafından beyan edilen değer, her yıl için Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca belirlenmiş olan “yeniden değerlendirme oranı”nda artırılması suretiyle tespit olunur.

b) Yeniden değerlendirme oranı; daha önce yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle bulunan değer ile mükellef tarafından emlak vergisi veya tapu ve kadastro harcına esas olmak üzere beyan edilmiş olan değerlerden yüksek olanına uygulanır.

c) Yeni inşa edilen binalarda harca esas değer hesaplanmasında, Emlak Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre arsa veya arsa payı (arazi dahil) değeri olarak daha önce beyan edilmiş olan değere “yeniden değerlendirme oranı” uygulanmak suretiyle tespit olunan, değer esas alınır.

d) Tapu ve kadastro harcı, yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle bulunan değer ile mükellef tarafından beyan edilmiş olan değerlerden yüksek olanı üzerinden hesaplanır.

e) Mükelleflerin yukarıdaki hükümlere göre tespit edilecek değerlerden daha düşük beyanda bulunmaları halinde; harcın hesabında yeniden değerlendirme oranı uygulanarak tespit edilecek değerler esas alınır. Aradaki farka isabet eden harç, kusur cezalı olarak ikmalen tarh edilir.

f) Harcın hesabında yüzbin liraya kadar olan matrah kesirleri dikkate alınmaz.

Bakanlar Kurulu, kalkınmada öncelikli yörelerde ve tarım arazilerinde artış oranını (O) sıfır (sıfır dahil) ile yeniden değerlendirme oranı arasında tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki kalkınmada birinci ve ikinci derece öncelikli yörelerde ve tarım arazilerinde farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir.

Bu maddenin uygulanmasında işlemin yapıldığı yıl için herhangi bir artış oranı dikkate alınmaz. Uygulamaya ilişkin usul ve esasları tayin ve tespite Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

#### BEŞİNCİ BÖLÜM

##### İthalde Alınan Vergi ve Resimlere İlişkin Hükümler

MADDE 15. — 14.5.1964 tarihli ve 474 sayılı Kanunun 25.11.1982 tarihli ve 2716 sayılı Kanun ile değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3824

25.6.1992

Madde 2. — Bu Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetleri, Bakanlar Kurulunca sifıra kadar indirilebilir veya bu Cetveldeki had ve nispetlerin % 50'sine kadar artırılabilir. Bakanlar Kurulu ayrıca, Tarifedeki notlarda gerekli değişiklikleri yapmaya, bu değişikliklerin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye de yetkilidir.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır.

MADDE 16. — 14.5.1964 tarihli ve 474 sayılı Kanuna ekli olup 10.11.1988 tarihli ve 3502 sayılı Kanun ile değişik Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 27.09, 27.10 (makine yağları hariç), 36.05 ve 37.06 numaralı pozisyonlarında yer alan eşyaların maktu gümrük vergisi tutarları, değer üzerinden alınan nispi gümrük vergisine dönüştürülmüş ve bu eşyalar için kanunî vergi nispeti % 25 olarak tespit edilmiştir.

7.3.1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanununun değişik 112 nci maddesi hükümleri ile Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır.

#### *Gümrük Vergisi Hâsılatının Dağılımı*

MADDE 17. — Maliye ve Gümrük Bakanlığı Merkez Saymanlığınca, Gümrük İdareleri tarafından tahsil olunan gümrük vergisi hâsılatından, tahsil edildiği ayı takip eden bir ay içinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki müşterek Fon Hesabı ile liman işleten kamu iktisadî kuruluşlarının hesaplarına, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen oranlarda pay aktarılır.

Bu maddenin uygulama usul ve esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

### ALTINCI BÖLÜM

#### Gelir ve Kurumlar Vergileri Üzerinden Alınan Fonların Birleştirilmesine İlişkin Hükümler

MADDE 18. — Aşağıdaki gerçek kişi ve kurumlar, gelir veya kurumlar vergilerinin % 10'u oranında ayrıca fon payı öderler.

- a) Kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri;
- b) Gelir Vergisi Kanununun 101 inci maddesi gereğince kazanç ve iratlarını münferit beyanname ile beyan eden dar mükellef gerçek kişiler;
- c) Kurumlar Vergisi Kanununun 22 nci maddesi gereğince vergiye tabi kazançlarını özel beyanname ile beyan eden dar mükellefiyete tabi yabancı kurumlar;
- d) Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan ödemelerden vergi tevkifatı yapmak zorunda olan sorumlular ile Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi gereğince vergi tevkifatı yapmak zorunda olan sorumlular;
- e) Kazançları götürü usulde tespit edilen mükellefler.

Ücretlerden tevkif suretiyle alınan gelir vergisi ile yıllık beyannameye dahil ücretlere isabet eden gelir vergisi üzerinden fon payı alınmaz.

Yukarıdaki % 10 oranını sıfır (0)'a kadar indirmeye ve tekrar kanunî oranına kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

3824

25.6.1992

**MADDE 19.** — Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü ve Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddeleri gereğince vergi tevkifatı yapmak zorunda olan sorumlular, hesapladıkları fon payını muhtasar beyannameye dahil ederek beyan ederler ve tevkif edilen vergilerle birlikte öderler.

Yıllık, münferit ve özel beyanname veren gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, beyannamelerinde hesaplayacakları fon payını, ilgili gelir veya kurumlar vergilerinin ödeme süreleri içinde öderler. Ancak, beyannameye dahil kazanç ve iratlar üzerinden daha önce tevkif suretiyle alınan fon payı, beyanname üzerinden hesaplanan fon payına mahsup edilir.

Kazançları götürülmesi usulde tespit edilen mükelleflerin ödeyecekleri fon payının hesabında, vergi karnelerinde yazılı matrahlar üzerinden hesaplanan gelir vergisi esas alınır. Hesaplanan fon payı gelir vergisi ile birlikte ödenir.

Mükellef ve sorumlularca ödenen fon payı, gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider yazılmaz, gelir ve kurumlar vergilerine mahsup edilmez.

Fon payının beyan, mahsup ve ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

**MADDE 20.** — Mükellef ve sorumlularca hesaplanacak fon payının beyan, tarh, tahakkuk ve ödenmesi ile red ve iadesine ilişkin usul ve esaslar hakkında, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları ile Vergi Usul Kanunu ve Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

#### *Fon Payı Hâsılatının Dağılımı*

**MADDE 21.** — Vergi daireleri ve saymanlıklarca tahsil edilen fon payı hâsılatından, Kanunla kurulan fonlara pay vermeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı Merkez Saymanlığı, tahsil olunan fon payı hâsılatından, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen oranlardaki payları, tahsil edildiği ayı takip eden bir ay içinde, ilgili fonlar adına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılan hesap veya hesaplara aktarır.

Bu maddenin uygulama usul ve esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

**MADDE 22.** — Vergi daireleri ve saymanlıklarca gelir ve kurumlar vergilerinin belli bir nispeti olarak tahsil edilen fon payı hâsılatı, 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanunun 18 inci maddesi hükümlerine tabi değildir.

**MADDE 23.** — 7.11.1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

h) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile sorumluları tarafından hesaplanan gelir ve kurumlar vergileri üzerinden ayrıca ödenen fon payı hâsılatından, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen oranda ayrılacak pay,

**MADDE 24.** — 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde, beşinci fıkrasında yer alan "... (d) ve (e) bentleri..." ifadesi, "... (d) bendi..." şeklinde değiştirilmiştir.

e) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile sorumluları tarafından hesaplanan gelir ve kurumlar vergileri üzerinden ayrıca ödenen fon payı hâsılatından, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen oranda ayrılacak paydan,



3824

25.6.1992

MADDE 25. — 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı Kanununun 32 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (e) bendi ile (j) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

e) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile sorumluları tarafından hesaplanan gelir ve kurumlar vergileri üzerinden ayrıca ödenen fon payı hâsılatından, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen oranda ayrılacak pay,

Yukarıda f, g, h, i ve j bentlerinde sorumlu tutulanlar tarafından hesaplanarak ödenmesi gereken fona ait meblağ hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1. — a) 1992 takvim yılında yıllık beyanname ile beyan edilecek kazanç ve iratlar,

b) Ölüm ve memleketi terk nedeniyle 1992 takvim yılında yıllık beyanname ile beyan edilen kazanç ve iratlar,

c) 1992 yılında münferit ve özel beyannamelerle beyan edilen kazanç ve iratlar,

d) 1992 takvim yılına ilişkin götürü matrahlar,

e) 1992 takvim yılında Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi kapsamında yapılan ödemeler,

Üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergilerinden ayrılacak fon payları hakkında, 7.11.1985 tarihli ve 3238 sayılı, 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı, 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı Kanunların ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

## YEDİNCİ BÖLÜM

### Kaldırılan Hükümler

MADDE 26. — a) 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 3393 sayılı Kanunla eklenen geçici 28 inci maddenin (b) fıkrası,

b) 14.6.1989 tarihli ve 3571 sayılı Kanun ile değişik 26.1.1967 tarihli ve 827 sayılı Ulaştırma Altyapıları Resmi Kanunu,

c) 31.10.1990 tarihli ve 3675 sayılı İthalde Alınacak Damga Resmi Hakkında Kanun,

d) 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi,

e) 7.11.1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin 5 inci fıkrası,

f) 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 27. — Bu Kanunun;

a) 5, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 ve 25 inci maddeleri, 10 uncu maddesiyle 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesine eklenen 18 numaralı bent hükmü ve 26 ncı maddesi ("a" fıkrası hariç) 1.1.1993,

b) 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10 (Bu madde ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesine eklenen 18 numaralı bent hükmü hariç) 11 ve 12 nci maddeleri ile 26 ncı maddesinin (a) fıkrası hükmü 1.1.1992 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı,

3824

25.6.1992

c) Diğer hükümleri yayımı,  
Tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 28. — Bu Kanun hükümlerini Maliye ve Gümrük Bakanı yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
9	66	245
12	84	288
13	87	311:385,386:399,403:427,437:441

I - Gerekçeli 109 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 87 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/385